

Nr 334.

Av herr **Bengtsson** i Norup, om tillfällig löneförbättring för lärare vid folkhögskolor.

I statsverkspropositionens framställning angående folkhögskolorna omförmäles, att det av skolöverstyrelsen uppgjorda förslaget till löneroglering för folkhögskolornas lärarpersonal, i likhet med andra föreliggande förslag till löneroglering för olika lärarekategorier, icke för närvarande torde bliva föremål för någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

Skolöverstyrelsen har emellertid i skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 augusti 1927 uttalat, att därest förslag till löneroglering för folkhögskollärare icke skulle komma att föreläggas 1928 års riksdag, överstyrelsen ville i likhet med vad den tidigare i ärendet anfört, understryka behovet av tillfällig löneförbättring för folkhögskolornas lärare i den omfattning, som av överstyrelsen i underdånig skrivelse den 31 augusti 1926 föreslagits.

I sistnämnda skrivelse hänvisar överstyrelsen först till en utförligare utredning i denna fråga i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 februari 1925. Överstyrelsen hade då föreslagit en tillfällig löneförbättring för folkhögskollärare med varierande belopp, allt efter vederbörande skolors läge inom billigare eller dyrare ort. Sedan riksdagen beträffande de kommunala mellanskolorna icke ansett sig böra godtaga en löneförbättring, grundad på ortsguppering, vill överstyrelsen nu föreslå, att ifrågavarande löneförbättring grundas uteslutande på de belopp, som i det tidigare förslaget angivits för A-ort, varigenom ock det för ändamålet erforderliga anslagsbeloppet skulle något minskas.

Överstyrelsen har även företagit en jämförande granskning av de löneförmåner, som skulle tillkomma olika kategorier av lärare vid folkhögskolorna, därest tillfällig löneförbättring enligt angivna grunder skulle utgå, och å andra sidan de löneförmåner, som skulle tillkomma respektive lärarkategorier, därest de i överstyrelsens förslag till löneroglering angivna lönesatserna vunne tillämpning.

Av denna undersökning har framgått, att beträffande föreståndare och fast anställda samt extra ordinarie ämneslärare den nu stadgade lönen jämte den tillfälliga löneförbättringen understiger de av överstyrelsen i lönerogleringsförslaget upptagna lönebeloppen. Beträffande lärare i övningsämnen skulle däremot den för A-ort föreslagna tillfälliga löneförbättringen, 15 procent å nuvarande lönesatser, verka därhän, att hela avlöningen visserligen för lärare i slöjd

och hushållsgöromål något understeg de av överstyrelsen föreslagna arvodesbeloppen, men för lärare i gymnastik och sång översteg desamma.

Enär den tillfälliga löneförbättringen icke borde föregripa en framtida löne-reglering, hade överstyrelsen ansett sig böra hemställa, att dylik löneförbättring endast borde tillkomma föreståndare samt fast anställda, extra ordinarie och vikarierande lärare i läsämnen.

På grund härav föreslår överstyrelsen, att tillfällig löneförbättring måtte beredas följande grupper av folkhögskollärare med nedan angivna belopp:

	Manlig Kr.	Kvinnlig Kr.
<i>Föreståndare</i>		
a) vid skola med såväl huvudkurs som fristående kvinnlig kurs	700	600
b) vid skola med endast huvudkurs men med såväl manlig som kvinnlig avdelning	600	540
c) vid skola med endast huvudkurs och endast en avdelning . .	520	485
<i>Fast anställd ämneslärare</i>		
a) vid såväl huvudkurs som fristående kvinnlig kurs	600	550
b) vid endast huvudkurs	485	465
<i>Extra ordinarie och vikarierande ämneslärare</i>		
a) vid huvudkurs	285	255
b) vid fristående kvinnlig kurs	90	82:50

Det för tillfällig löneförbättring erforderliga anslagsbeloppet har överstyrelsen under angivna förutsättningar beräknat till omkring 90,000 kronor.

Till vad skolöverstyrelsen sålunda anfört kan läggas följande.

Nu gällande lönereglering för folkhögskolornas lärarpersonal bestämdes av riksdagen 1919 efter grunder, som beträffande föreståndare och fast anställda ämneslärare följde den året förut fastställda löneregleringen för realskolornas lärare. Men under det såväl realskolornas som de kommunala mellanskolornas lärare tillerkänts tillfällig löneförbättring, har en sådan trots upprepade framställningar icke kommit folkhögskollärarna till del. Såsom av skolöverstyrelsen framhållits, i dess första utredning angående denna fråga, ha folkhögskollärarna, därigenom att de icke tillerkänts tillfällig löneförbättring, kommit i en särdeles ogynnsam ställning gentemot förutnämnda skolors lärare, med vilka de i fråga om utbildningskrav äro närmast jämnställda. Detta har icke blott för folkhögskollärarna vållat ekonomiska vanskligheter utan måste också i hög grad ogynnsamt inverka på möjligheten att rekrytera folkhögskolans lärarpersonal med väl kvalificerade krafter.

Av riksdagens föregående uttalanden, då frågan om tillfällig löneförbättring åt folkhögskollärare varit före, synes det emellertid framgå, att denna fråga icke kan vinna lösning annat än i samband med beviljande av tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid folkskolor, högre folkskolor, m. fl. folkundervisningsanstalter.

Då nu förslag om tillfällig löneförbättring åt nämnda lärargrupper motionsvis förts fram vid årets riksdag, synes det tillbörligt, att folkhögskollärarna även bliva ihågkomna.

Med stöd av vad sålunda anförts, och under förutsättning att riksdagen medger tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkskolor, högre folkskolor m. fl., får undertecknad hemställa, att riksdagen måtte

dels medgiva, att tillfällig löneförbättring må för tiden 1 juli 1928—30 juni 1929 utgå till lärare vid folkhögskolor i överensstämmelse med skolöverstyrelsens här ovan återgivna förslag,

dels ock för ändamålet anvisa för budgetåret 1928—1929 ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1928.

Sv. Bengtsson
i Norup.
